

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quid dicendum de renunciationibus, obligationibus, & donationibus factis
à Nouitiis Iesuiticis. pun. 17 [i.e. 18].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

deferat: Sic docent alii antiquioribus relatis Couarr. de pactis 3. parte §. 2. num. 3. & ibi Gutier. §. dum nuptui tradebatur num. 1. Baza. de non meliorandis filiabus c. 14. numer. 31. Gama decision. 375. num. 3. Menesca de successione creation. lib. 2. §. 18. ad num. 93. Sanch. lib. 7. sum. cap. 6. num. 2. Fundamentum firmum est; quia nouitius renuntians hereditatem uiuentis eo casu, quo eam renuntiare potest, seipsum denudat iure succedendi; & in resignatariam transfert. Quo fit, vt resignatarius ex hoc iure per renuntiationem acquisito succedat, & resignans omnino priuatus sit succedendi. Ergo cessio monasterij aut illius consensus superuacaneus est. Quia monasterium ius succedendi non habet, nisi quatenus monachi personam ius succedendi habentem representat. At monachus etiam si sui iuris esset, nullum succedendi ius haberet; quia eo se per renuntiationem abdicauit. Ergo monasterium nullum ius habere potest, ergo superflua est eius cessio, aut renuntiatio. Verum et si hoc ita sit; quia tamen contraria sententia probabilis est, iure optimo Couarruias, Gutierrez, Sanchez censent ad uitandas lites conuenientissimum esse, vt monasterium hanc cessionem faciat, eam enim facere potest absque solemnitatibus in alienatione rerum Ecclesiasticarum requisitis vt pote hæreditatis non delata, sed deferenda.

19 Ad rationem contrariam respondeo, monachum post professionem incapacem esse in propria persona acquiriti hæreditatem, sed non obinde fit resignatarius eam obtinere non posse; quia eam obtinet ex iure sibi à monacho tempore habili translatum. Monasterium autem succedere non potest, cum nullum ius monachi professionem acquirat; recipit enim monachum iure succedendi denudatum. Ad confirmationem concedo renuntiationem tortiri effectum post professionem, sed non ex voluntate, aut iure, quod eo tempore monachus resignatorio concedat, sed ex voluntate, quam ante professionem habet, & ex iure, quod tunc concessit. Quapropter hæc hæreditatis delatio metienda est, ex habilitate, quam Monachus tempore renuntiationis habebat, non tamen ex inhabilitate, quam habet tempore delationis. Neque verum est Monachum renuntiare hæreditatem sibi, vel monasterio deferendam; quia facta renuntiatione nec ipsi, nec monasterio defertur, renuntiat enim ius, quod habet succedendi in illa hæreditate. Illa uero doctrina, qua aliter idem esse rem fieri tempore inhabili, ac confertur in tempore inhabile, uera est, si ex eadem voluntate, & causa confertur; at nouitius renuntians hæreditatem patris uiuentis qua resignatorio conferenda est tempore, quo ipse nouitius est inhabilis, non ipse confert hæreditatem, sed confert ius succedendi, quod habet, ex quo iure resignatarius succedit, quippe est ius habile, & expeditum, vt pote collatum tempore habili, quamuis tempore delatæ hæreditatis Monachus inhabilis sit: Est enim hæc inhabilitas omnino per accidens, cum non iuxta illam, sed iuxta habilitatem tempore renuntiationis contingentem delatio facienda sit. *argum. leg. nec emptio ff. de contrahend. empt.*

PUNCTVM XVIII.

Quid dicendum de renuntiationibus, obligationibus, & donationibus factis à nouitijs Iesuiticis.

SVMMARIVM.

- 1 Non habet locum decretum consilij in renuntiationibus Iesuitarum factis iuxta eorum institutum.
- 2 Si extra eorum institutum sunt, non caret difficultate ueritas est non comprehendit sub eo decreto.
- 3 Facta hæc renuntiatione in fauorem Societatis Iesu potest Societas ea bona capere, & retinere.
- 4 An renuntians hæreditati patris uiuentis in fauorem Societatis, & moriuo patre tempore, quo ipse professus est, succedat Societas? Negat Sanchez.
- 5 Veritas est opposita.

1. Primo præmittendum est tanquam omnino certum, & indubitatum, prohibitionem, & annulationem renuntiationis factam à Concilio Trident. sess. 25. c. 16. Et solemnitate ibidem requisitam pro renuntiatione intra bimestre professioni proximum non habere locum in renuntiationibus Iesuitarum factis, iuxta laudabile eorum institutum, cum expressè consilium eos exceperit dicens. Per hæc tamen non intendit Sancta Synodus aliquid innovare, aut prohibere, quia religio clericorum Societatis Iesu iuxta eorum institutum pium à Sancta Sede Apostolica approbatum Domino, & eius Ecclesie inferuire possunt. Ex quo fit quocumque tempore nouitarius, & absque licentia ordinarij nouitius Societatis Iesu suis bonis cedere possit: Et ita tradit Man. Rodrig. 2. tom. quæst.

regular. q. 47. art. ult. Eman. Sà uerbo religio n. 5. Mol. tom. 1. de iust. disp. 139. vers. antequam Less. lib. 2. de iust. c. 42. dub. 4. n. 41. Sanch. lib. 7. sum. c. 5. n. 9. August. Barbosa 3. p. de poss. lib. 1. cap. alleg. 99. in fine.

Sed quid si nouitius in consanguineos, vel extraneos non egentes, aliã uero profana renuntiationem faciat, etine ualida renuntiatio? Videtur non esse, quia hæc renuntiatio non est iuxta pium Societatis institutum, sed potius ei contraria. At consilium solum uideur exceperit renuntiationem Iesuitarum factam, qua Domino, & eius Ecclesie iuxta pium eorum institutum inferuire possunt. Cum ergo in hac renuntiatione domino, & eius Ecclesie iuxta pium eorum institutum non inferuiat uideur sub generali prohibitione comprehendendi, ac proinde inualida esse. Ceterum ueritas censio ualidam esse, quia est constitutio Societatis Iesu dominio, & eius Ecclesie inferuire possit iuxta pium suum institutum. Ergo non innovat, neq; prohibet, quin ipsi Deo inferuiat præsertim hæc ualida renuntiatione. At ex instituto Societatis Iesu renuntiatio si facta non est, ante ingressum probationis faciendam est, quando superior iniunxerit. At ex dispositione consilij solum intra bimestre professioni proximum faciendam est: Ergo conciliatis dispositio renuntiationis Iesuitarum non comprehendit; & ita tradit Sanchez lib. 7. sum. c. 5. n. 10.

2. Sed inquires, an facta hæc renuntiatione in fauorem Societatis, possit Societas ea bona capere, & retinere? Respondet optimè Sanchez d. c. 5. n. 11. capere, & retinere posse. Ratio meo iudicio est manifesta, quia consilium approbat renuntiationem, & quamlibet donationem factam à nouitijs Societatis Iesu iuxta pium suum institutum. Ergo approbat donationem, & renuntiationem factam in fauorem Societatis, vt pote eius institutum conformem. At ex hac approbatione manifestè fit, bona renuntiatia Societati tradi posse, & debere, cum sit renuntiatio absoluta, & absque ulla spe recuperationis. Ergo Societas potest ea bona capere, & retinere. Vnde etiam in alijs religionibus non possunt bona renuntiatia monasterio concedi ante professionem, in Societate tamen id fieri non potest, eo quod diuersimodè in Societate, ac in alijs religionibus renuntiantur. Nam in Societate à puncto renuntiationis transeunt renuntiatia in dominium, & vsum resignatarij absque spe recuperationis, secus uero in alijs religionibus, ubi renuntiationis effectus suspenditur, quouisque professo fiat. Neque obstat Trident. non exceperit Societatem, cum prohibuit aliquid ex bonis nouitij exceptio uictu, & uestitu dari monasterio, cum solum, de renuntiatione, & obligatione, & nouitiorum admissione, vel repulsa locutum est, quia satis clarè ab ea prohibitione Societatem excipit. Tum approbat renuntiationes, quas eius nouitij faciunt. Tum quia exceptio est in medio decreti posita ad omnia contenta in eo decreto extenditur, quando omnium est eadem ratio, vt ex multis probat Menoch. lib. 4. præsumpt. 181. n. 2. Tum & præcipue, quia prohibitio illa donationis, vt pote continuata, & connexa cum prohibitione renuntiationis, vt constat ex illo uerbo, sed neque ante professionem cum eisdem restrictionibus, & ampliationibus debet intelligi. Facta autem renuntiatio, seu donatio iuxta Societatis constitutiones absoluta est, nec pendet à professione futura: Secus si extra Societatis normam fieret, vt laicius dixi punct. 15.

4. Superest autem ea grauis difficultas enodanda an nouitijs, seu qui post uota biennij hæreditarij patris renuntiant in fauorem Societatis, & uiuo patre professionem, seu uota coadiutorum formatorem in Societate fecit, & postmodum decessit patre uiuente filio, an Societas succedere possit in illius professi hæreditatem? Negat Sanchez lib. 7. sum. c. 9. n. 11. Morus ea ratione, quia si filius decessit prius quam eius pater, hæreditas patris filio non defertur, quia non potest defertur filio uiuente patre, cum uiuentis nulla sit hæreditas, leg. §. post mortem ff. de acquirenda hæredit. At professio in Societate morti naturali æquiparatur; cum nec ipse professus, nec Societas ratione illius capax hæreditatis esse possit. Ergo. Et confirmat exemplo fratrum minorum, quorum ratione monasterium succedere non potest, sed æque professi Societatis sunt hæreditatis incapaces. Ergo.

5. Sed hæc fundamenta leuia sunt, vt ob illa denegeret Societati supra dicta hæreditas. Nam vt ipsemet Sanchez pluribus in locis restat, præcipue lib. 7. cap. 3. num. 68. & 78. & 199. Molina de Hispan. primogen. lib. 1. c. 13. circa finem n. 94. Masciullis, qualis est professio morti naturali æquiparatur, quando eundem effectum habet, secus quando diuersum habere potest. At in presenti professio in Societate diuersum effectum à morte naturali habere potest, quia hæc professio non extinguit iura Societatis in tertium translata, sed quæ ipse professus eo tempore habebat deinde illa hæreditas patris mortuo

DE
CASTR
PALA
TOM
II

non defertur professo Societatis, sicuti nec professo aliarum religionum in fauorem collegij operisue pij renunciati, sed defertur ei in cuius fauorem facta est renunciatio ob ius acquisitum per renunciacionem, vt ipsemet Sanch. multis allegatis probauit c. 6. n. 2. & nos diximus *praecedenti puncto. circa finem*. Ergo illa hereditas defertur Societati ob ius per renunciacionem concessum à professo tempore quo valide concedere poterat. Neque obstat quod professus tempore quo moritur pater & defertur hereditas Societati sit incapax succedendi, quominus Societas succedat; quia non succedit ex iure quod professus eo tempore Societati concedit, sed ex iure quod renunciando concessit, quod professione nullatenus conceditur, sicuti neque in religione minorum ius succedendi, quod illius ordinis religiosus ante professionem in aliquod collegium capax succedendi renunciacione transferret, extingueretur professione ipsa, sed potius omnino firmaretur, vt ipsemet Sanch. concedit *dicto c. 3. n. 79*. Conuenientia autem minorum cum professis Societatis in eo sita est, vt sicut minores facta professione incapaces sunt acquirendi hereditatem, nec monasterium illorum causa, sic nec professi Societatis, neque Societas ratione ipsorum.

DISPUTATIO II.

De susceptione Religiosi status per professionem, eiusque priuilegiis.

Dictis disput. praeced. punct. 1. & 2. constat religiosum statum consistere in traditione, quam vnusquisque de se facit religioni à se de Apostolica approbata per vota paupertatis, castitatis, & obedientiae. Quae frequenter solemnia sunt, sed aliquando vt in Societate sunt simplicia. In quo autem haec diuersitas consistat ibi explicuimus. Quae vero desiderantur, in sequentibus declarabimus. Traditio per vota solemnia est proprie, & rigorose professio, lata tamen quae fit per vota simplicia. Agendum igitur est de his, quae ad utramque requiruntur, deque earum obligatione.

PUNCTUM I.

Quibus modis professio statum religiosum constituens fieri valeat, & an in Societate Iesu dari possit tacita professio, seu interpretatio per vota biennij.

SUMMARIUM.

- 1 Professio alia tacita, alia expressa, & de vtriusque conditionibus.
- 2 Debet fieri professio traditione continente votum paupertatis, castitatis, & obedientiae.
- 3 Si fiat sub conditione repugnante obseruationi paupertatis, castitatis, & obedientiae ea in religione praescripta non tenet.
- 4 Si fiat sub conditione honesta de futuro. Assumit Sanch. ab eo puncto, quo conditio purgatur, validam fore.
- 5 Veritas est nouum requiri consensum.
- 6 Professio tacita inhaerelatur gestatione habitus professorum.
- 7 Item exercitio alicuius actus professorum.
- 8 Concilium non disposuit de professione tacita, dummodo in ea seruentur conditiones praescriptae in professione expressa.
- 9 Quae differentia sit inter professionem tacitam & expressam.
- 10 In Societate Iesu non est locus professioni tacita.

Professio religiosum statum constituens duplex est tacita, vel expressa, vt constat manifeste ex cap. Religiosi de sententia excomm. in 6. Ibi quamuis autem is, qui religionem ingreditur, religiosus censeri cum effectu non possit, donec fit tacite, vel expresse professus. Expressa est, quae verbo, scriptura, autique nuntibus declarantibus consensum exprimitur. Tacita, quae ex signis à iure statutis inducitur. Declaramus primo expresse professionis formam, deinde subiciemus signa tacita. Ad formam, & essentiam professionis expressae non est per se opus verbis, vel scriptura, sed quomodocumque consensus siue verbo, siue scripto, siue nuntibus declaratur, professio fiet; quippe est contractus religiosi cum religione, de cuius natura est, vt q. o. libet signo declarante consensum *Ferd. à Castro, Sum. Mor. Pars I I.*

perfici possit. Excipe tamen nisi in aliqua religione statutum sit scripturam, & verba esse essentialia, vt contingit in religione Societatis Iesu, in qua vt deciditur *5. p. confut. c. 3*. Professio fieri debet scripto, & ex scripto coram domesticis, & externis legi; ibi illud autem essentialia est, vt publice vorum legatur coram iis de Societate, & externis qui ad faciunt, atque vt tanquam solemne emittatur, & admittatur; & tradit Azor *1. p. l. 12. instit. moral. c. 5. q. 7. in fine Sanch. lib. 5. sum. c. 3. n. 4. & loquens de Societate Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 12. n. 2*. Verum esto in aliis religionibus haec forma necessaria non sit, est tamen conuenientissima ad claram professionis factae probationem, sedandaque lites quae ex contratio facta oriri possunt, iuxta Textum in *c. vidua 20. q. 1. verbo scriptis, & ibi Glossa*. Quapropter professus tacite compelli potest à religione, vt in scriptis professionem faciat, quia id religioni conuenit, & iuri est conforme, & ipsi professo non praedicitur, & contra ipse professus compellere potest religionem, vt suam professionem in scriptis admittat; quia sua interest, tum vt de professione constet, tum vt eligi in Praelatum possit, à qua electione excluditur, dum expresse professus non est, *c. nullus de electione in 6*. Sic ex Abbate *c. cum causam de electione. n. 7. c. 8. & Greg. Lop. leg. 2. tit. 7. p. 1. docet Sanch. lib. 14. sum. c. 3. n. 6*. Ex parte vero illius, qui professionem admissus est, nulla verba, nec scriptura necessaria requiruntur, sufficit si sufficienti signo eius acceptatio declaratur, vt bene notauit Suar. *dicto tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 12. n. 2*. Neque item sunt necessarij testes, quia nullibi cauetur sed inter religiosum; & Praelatum compleri traditio potest; sunt tamen conuenientissimi, vt Ecclesiae constet de statu assumpto, ne liceat retrocedere. Suar. *d. c. 12. n. 5*. Eadem ratione non est necessarium, esto sit conuenientissimum, vt per propriam personam fiat, sed potest per procuratorem fieri, iuxta regul. 68. *de Reg. iuris in 6*. Ibi potest quis per alium, quod potest facere per seipsum, quando à lege, vel statuto aliter praescriptum non est, sicuti non est praescriptum in praesenti, & colligitur ex Glossa in *dicta reg. c. 1. qui ad agendum de procurat. in 6*. Sic docent, Syluest. *religio 3. q. 15. Greg. Lop. dicta leg. 2. tit. 7. p. 1. Azor. lib. 12. c. 5. q. 5. Suar. tom. 3. lib. 6. de Relig. c. 11. n. 22. Sanch. lib. 5. sum. c. 3. n. 7*. Debet tamen Procurator habere speciale mandatum, ad proficiendum; quia est res nimis ardua, & difficilis, quae sub generali mandato non censetur comprehendi. Sic Suar. & Sanch. *supra*. An autem debeas exprimere religionem, vel possis electionem religionis procuratori committere? Sanch. negat committere, te posse, sed Suar. verius affirmat: quia spectato iure naturae sufficiens est talis consensus, & iure positio contrarium non praescribitur. Illud vero omnino necessarium est, vt procuratorem liberè eligas, & non ex metu, & in illa voluntate persequeris tempore quo contrahit, aliàs nihil fiet. Sanch. & Suar. *locis allegatis, & docent omnes*. Fieri autem in Ecclesia, vel extra habitu religioso suscepto, vel non suscepto necessarium non est, vt satis colligitur ex *cap. insinuante. qui clerici, vel uouentes. & cap. porrectam de Regular. & tradit Suar. c. 12. num. 24. Sanch. c. 3. n. 12. testaturque esse omnium*.

2. Rursus haec professio debet fieri traditione continente votum obedientiae, castitatis & paupertatis, quia haec vota (vt diximus punct. 1. huius tractatus) sunt de essentia status religiosi. Verum est tamen in aliquibus religionibus solum exprimi obedientiam secundum regulam, sed sub hac expressione castitas, & paupertas utpote à regula praescriptae continentur. Et idem est de illo modo proficiendi, quem praestant Catechismi. Promitto conuersionem morum meorum paupertate scilicet, castitate, & obedientia. Et ita tradunt ex omnium sententia Rodrig. 2. tom. sum. cap. 8. n. 13. Azor. *lib. 12. instit. moral. c. 4. q. 2. Sa. verbo religio n. 18. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 2. n. 11. & 13. Sanch. lib. 5. sum. c. 3. n. 3*.

3. Sed est aliqua difficultas; an haec traditio sub promissione castitatis, paupertatis, & obedientiae debeat necessario esse absoluta, vel sufficiat conditionalis? Et quidem si conditio repugnet castitati, paupertati vel obedientiae ea in religione praescripta, probabilis est nullam esse professionem, quia esse valida non potest deficiente aliquo substantiali illius. Quae de causa contractus matrimonij sub conditione repugnante illius essentiae irritus est, ex *c. fin. de conditionibus appositis*; & tradunt post alios antiquiores Syluest. *Relig. 3. q. 6. 7. & 8. Nauar. lib. 3. const. 20. de Regular. alias 14. de statu monach. Couarr. 4. decret. 2. p. c. 3. §. 1. n. 8. Azor. lib. 12. c. 5. q. 2. Sanch. lib. 5. sum. c. 4. n. 92. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 12. n. 14*. Colligitur satis argumento à contrario ex *cap. dudum de conuers. coniugar. Neque obstat aduersus hanc decisionem Textus in c. insinuante, qui clerici, vel uouentes* ubi mulier quadam professionem emisit ea conditione adiecta, vt in domo propria cum in omni substantia sua remaneret. Nam vt bene explicant Glossa ibi Abbas Innoc. quos refert, & sequitur Sanch. *l. 3. c. 4. n. 27. Suar. c. 12. n. 18. Basil. Legionens. lib. 3. de matrimon. c. 10. in fine n. 10*. Illa conditio non fuit aduersa voto paupertatis, siquidem fuit conditio retinendi domi vsum suarum rerum sub beneplacito tamen superioris potentis illum ex causa honesta reuocare.